Nr. 3 - 28. årgang 2016
August, september og oktober

Udbjerg Sogns Kirkeblad

SOMMERKONCERT
med Svøbsk - Folkemusik
lørdag den 20. august kl. 17
derefter samvær og spisning

Svøbsk er forførende folkemusik med en klang af tidløshed
Der er lagt op til en helt særlig oplevelse med dette orkester. Med flair for det nye og kærlighed til det gamle blender de den traditionelle spillemandsmusik, egne kompositioner og sange i en personligt og levende performance.
Musikken er rodfæstet i traditionel musik fra Danmark og de omkringliggende lande.
Musikerne trækker på en stor bredde af musikalske udtryk som forenes med en dyb respekt for den danske tradition.
Spilleglæden er stor og det smitter af på publikum, der går hjem med smil på læben.

Svøbsk har udgivet tre anmelderroste album, "Sig mig" i 2005 (som blev nomineret til en Danish music awards, årets debut), "En klang af tidløshed" i 2009 og "Bjergtaget" i 2013.
Svøbsk kvartet består af: Maren Hallberg - harmonika, skeer. Jørgen Dickmeiss - violin, vokal, mandolin, guitar, jødeharpe, mundharmonika. Theis Langlands - piano, mundharpe Simon Busk – perkussion.

Efter koncerten har vi fælles spisning af let grillanretning m.m. samt kaffe/kage.

Kom og vær med til en festlig sommereftermiddag, hvor Aventoft og Ubjergs dansk-tyske menigheder mødes til hygge og udveksling af kirke, kultur og sprog.

ARRANGEMENTET ER GRATIS!
På gensyn i Ubjerg kirke

HØSTGUDSTJENESTE
søndag den 2. oktober kl. 14.00

Søndag den 2. oktober holder vi fælles dansk-tysk høstgudstjeneste i Ubjerg kirke.

I kirker på landet er der en god og lang tradition for at holde høstgudstjeneste som en takkegudstjeneste, når man er færdig med at høste.
I kirker i byen er høsten jo ikke så direkte synlig lokalt, men alligevel er der god grund til at fejre høstgudstjeneste. Både som en takkegudstjeneste for alt det, vi får, og det er både bogstaveligt dvs. mad og tøj, men også i overført betydning lever vi af et overskud, som vi høster fx livsmod og glæde.
Og samtidig er høstgudstjenesten en påmindelse om, at der er mennesker rundt om i verden, der har langt mindre at leve af end os, og derfor har brug for vores hjælp og overskud.

Efter høstgudstjenesten er alle inviteret til kaffe & kage på Bjerremark.

Af hensyn til planlægningen bedes de, der ønsker at deltage i kaffebordet, tilmelde sig.

Tilmeldingsfrist for kaffebord på Bjerremark er den 30. september til Jacob Lorenzen tlf. 7472 4248 eller Anne Krogh tlf. 7473 8139.

Otto Madsen

Den første verdenskrigs afslutning i 1918, Versaillestraktaten i 1919 og den derefter følgende afstemning i vort område den 10. februar 1920 førte til fastlæggelsen af den nuværende grænse mod Tyskland. Den 5. maj 1920 rykkede størsteparten af grænsegendarmerne fra den gamle Kongeågrænse til den nye grænse for at overtage bevogtningen af den 68 km lange landgrænse og kyststrækningen på den nordlige side af Flensborg Fjord samt kysten på den sydlige del af Als. En del af personalet måtte dog blive ved Kongeågrænsen til den 8. november for at hævde den gamle toldgrænse, idet der i Sønderjylland lå store mængder spekulationsvarer som ventede på at toldgrænsen blev flyttet med landegrænsen og som så kunne slippe for toldbehandling.
I første omgang kom der 465 gendarmer til grænsen, men det var ikke nok, styrken skulle ved starten midlertidigt op på ca. 6oo personer. Det betød at der skulle rekrutteres mange nye, specielt unge ugifte mænd fra det øvrige Danmark. De unge, der alle havde aftjent deres værnepligt, var overvejende rekrutteret blandt unge fra handel, håndværk og især landbrug. Det var udsigten til fast arbejde, udfordringen ved at komme til et nyt, fremmed område og spændingen ved skulle være med til at bevogte landegrænsen der fik dem til at melde sig.
Alene til afsnit Sæd kom der ca. 25 gendarmer, Sædmark og Udbjerg hørte under afsnit Dyrhus. Direkte velkomne i de første majdage 1920 var de vel ikke og kunne de forståeligt nok ikke være, hvor de blev en forholdsvis stor del af det lille samfund. Et sogn, der ved afstemningen meget klart stemte for Tyskland, men alligevel kom til Danmark. Et sogn der i krigen havde mistet over 3o unge mænd og et samfund hvor den tåbelige krig endnu alt for tydeligt satte sit præg på dagligdagen.
For de mange gendarmer der kom, var det også en udfordring, de kom til en egn som de ikke kendte, til et sprog som de ofte havde problemer med at forstå, idet sproget her var sønderjysk eller tysk, til nye opgaver, til nye kollegaer og til primitive indkvarteringsforhold. Blandt de nye var der da også nogen som ikke skulle have været ansat, men de blev hurtigt udskilt og hjemsendt.
Problemet med kort varsel at skaffe husly til de mange syntes uløseligt. Så der var indført tvungen indkvartering med kost og logi det første halve års tid. Det har nok næppe været til glæde for hverken den tvangsindlagte kvartervært med en ubuden gæst ved bordet eller for den tvangsindlogerende i et fremmed hjem. Dengang havde man vel ikke gæsteværelser, det var højst et karlekammer eller et andet lille kammer eller lukaf. Gendarmerne havde vagt to gange i døgnet á 4 timer efterfulgt af 8 timers hvile. Efter en uge havde de så en fridag. Vagterne harmonerede dårligt med værtsfamiliernes hverdag.

En af de nye unge gendarmer der kom til Sæd kort efter at hovedstyrken fra den gamle grænse var kommet, var Otto Madsen. Madsen blev modtaget af afsnitsleder i Sæd H.C. Hast, der var tidligere sergent og ikke mest kendt for slebne manerer, men han var en praktisk og handlingens mand. Han havde ikke noget kvarter til Madsen, men han tog ham så med på inspektion, åbenbart ud fra den gode gamle regel, kommer tid kommer råd. I den mørke aften mødte de den patruljerende Hermann Gram. Gram og Madsen var fra samme egn, "Nå, de herrer kender hinanden. God vagt og godnat", sagde Hast og forsvandt i mørket. Gram og Madsen måtte så dele værelse og seng den nat og kvartervært Gasenzer på Stenvej havde fået en logerende mere. Et eksempel på den første tids kummerlighed.

Otto Madsen var født i Vinderup i Aller sogn ved Christiansfeld i 1897 som søn af arbejdsmand og vægter Ole Madsen og hustru Christine født Terp. Som 23årig søgte han ind til grænsegendarmeriet. Han blev antaget og fik tjenestested i Sæd. Efter den første dags lidt forvirrede modtagelse blev Otto Madsen indkvarteret ved enkemand Niels Nielsen på Grøngårdvej 11. Niels Nielsen havde sine to voksne døtre boende hjemme. Der gik da heller ikke lang tid før Otto Madsen fik et godt øje for den ene af døtrene, den to år ældre Maria Dorothea Nielsen og i 1921 blev de to forlovet. I efteråret 1921 blev parret, efter indhentet tilladelse ved Grænsegendarmeriet, gift i Udbjerg kirke. Indtil 1924 var det nødvendigt at søge korpset om tilladelse til at indgå ægteskab. De bosatte

Marie og Otto Madsen 1921

sig hos hendes far, idet der i den ene ende af gården, Grøngårdvej 11, blev indrettet en lejlighed til dem. I året 1924 blev deres eneste datter Mary født.
I 1929 lod Otto Madsen bygge et parcelhus, Grænsevej 14 i Sæd, og parret boende siden der.

Tidligt om morgenen den 9. april 1940, Danmarks besættelse, var Otto Madsen på tjeneste. Madsen blev anholdt og afvæbnet af de tyske styrker. Sammen med sine kolleger måtte han tilbringe formiddagen på det tyske toldsted. Dagen efter den 10. april 1940 kunne han genoptage tjenesten. Den 19.9.1944 blev Otto Madsen, ligesom de øvrige gendarmer ved 14. afsnit i Sæd anholdt og bragt til Frøslevlejren, hvor han var interneret indtil midten af marts 1945.

Efter Danmarks befrielse den 5. maj 1945, genoptog Otto Madsen den 6. maj 1945 sammen med flere af sine kolleger tjenesten ved grænsen.
Otto Madsen blev ved gendarmeriet indtil han som overvagtmester opnåede pensionsalderen. I al den tid gjorde han tjeneste i Sæd.

Otto Madsen var en stille, rolig og saglig person, der var vellidt i vide kredse. Allerede 14 år efter at han kom til sognet blev han valgt ind i sognerådet i 1934 og derefter var han uafbrudt indtil 1966 medlem af sognerådet. Han var rådets formand i tiden 1950-54 og 1962-66.
Som sognerådsformand havde han hverken eget kontor eller skrivebord, men han var meget interesseret og satte sig grundig ind i de forskellige sager. Han var aldeles loyal og meget sparsommelig og for kommunen var han en god formand og samarbejdspartner. Han bestræbte sig på at holde skatteprocenten i kommunen så lavt som muligt.
Et forsøg fra korpsledelsen i Gråsten at påvirke Madsen i en bestemt sag, fik af Otto Madsen den kølige tilbagemelding. ” Mine tjenesteligge ordrer modtager jeg fra Gråsten, og dem følger jeg til punkt og prikke, men sognets anliggender klares alene i Udbjerg sogneråd.”

O. Madsen og T. Matzen
på vej til valglokalet i Sæd Kro 4.3. 1958

Fra 1943 til 1966 var sognerådsformanden enten Thue Matzen fra den tyske liste eller Otto Madsen fra den danske liste. I den tid var alle kommunevalg i sognet omgivet af spændingen om formand blev Madsen eller Matzen. Selv den landsdækkende presse fulgte aktivt med i valgresultatet i det lille sogn. De to kandidater tog det dog ganske roligt, for så snart valget var overstået, så gjaldt det sognet ve og vel og det var man fælles om at løse. Selvom de to var opstillet på hver deres liste, så samarbejdede de og respekterede fuldt ud hinanden. Som bygmester havde Thue Matzen bygget huset for Otto Madsen, i Sæd var de i alle årene næsten genboer, i 32 år sad de sammen i det fem mand store sogneråd og i dag ligger deres gravsteder på vor kirkegård ved siden af hinanden.

Otto Madsen plejede og passede hus og have og gik højt op i sit lille hønsehold, der bestod af flere slags racerene høns. I den beskedne fritid hjalp han desuden til ved sin syge svoger, der havde overtaget hans svigerfars ejendom.

Otto Madsen 1897-1971

I 1971 afgik Otto Madsen ved døden i en alder af 73 år. I mere end 5o år boede han i Sæd, han kom til byen som en fremmed, men hans stille, fornuftige og fremkommelige måde at være på gjorde, at han hurtig blev accepteret, han blev integreret, han blev vellidt og han blev en rigtig sædning.

Jacob Tygsen

NYT FRA LOKALRÅDET

Loppemarkedet GRUNDLOVSDAG

var et tilløbsstykke, idet de mange stande med alverdens gode tilbud blev besøgt af rigtig mange mennesker fra nær og fjern. Aktiviteterne på pladsen blev tilsmilet af høj sol fra en klar himmel. Vi håber, at et årligt tilbagevendende loppemarked kan udvikle sig til at blive til endnu en populær tradition.

Også **Sankt Hans-festen** blev bakket fint op. Omkring 90 mennesker deltog og bidrog til den gode stemning aftenen igennem.

Stil op til dit lokale menighedsrådsvalg 2016

Dit lokale menighedsråd arbejder for at sikre de bedste rammer for en levende og relevant folkekirke i dit sogn. Vil du være en del af din lokale kirkes ledelse? Så stil op til menighedsrådsvalget 2016 og vær med til at give noget godt videre.
På et menigheds- og orienteringsmøde d. 13. september får du et indblik i menighedsrådets rolle og opgaver. Menighedsrådet aflægger beretning om dets virksomhed i det forløbne år og orienterer om den planlagte virksomhed i det kommende år.
Du får også viden om måden, vi organiserer vores arbejde på, og gennemgået regler for opstilling til menighedsrådsvalget. Orienteringsmødet er for alle, uanset om du vil stille op eller ej.

FÅ DIT NAVN PÅ EN KANDIDATLISTE
For at kunne blive valgt skal dit navn stå på en kandidatliste. Det er op til dig – og andre kandidater – at få sammensat listerne. I praksis foregår det samme aften på et opstillingsmøde i forlængelse af orienteringsmødet.

Kom til orienteringsmøde tirsdag d. 13. september kl. 19.00 ved Hanne og Uwe i Sæd

VI GLÆDER OS TIL AT SE DIG
Menighedsrådet i Ubjerg Sogn

Deutsche Veranstaltungen für die Kirchengemeinde Uberg, August bis November 2016

Offene Gottesdienst-Vorbereitung
Wer Lust hat, gemeinsam den Gottesdienst vorzubereiten, den Bibeltext anzuschauen, Lieder auszusuchen, vielleicht auch eine Lesung oder ein Gebet zu übernehmen ist herzlich eingeladen zum offenen Gottesdiensttreff in der Uberger Kirche am:
Mittwoch, 10. August, 15 Uhr; Dienstag den 27. September, 15 Uhr, Mittwoch den 9. November, 15 Uhr.
Wer beim Gottesdienst mitwirken möchte oder mit vorbereiten will, aber zu den angegeben Terminen nicht kann, melde sich bitte bei Achim Strehlke, Tel, 20 35 79 64. Dann können wir die Termine im kommenden Quartal ggf. anders platzieren.

Gottesdienste in Tondern
Gemeinsame deutsche Gottesdienste für die Gemeinden in Uberg und Tondern feiern wir in Tondern am 31. Juli (19:30 Uhr, Taizé-Andacht, Martin Witte), 7. August (8.30 h, Martin Witte), 21. August (10 h), 28. August (8.30 h), 18. September (10 h, Martin Witte), 25. September (16.30 h, Kirstin Kristoffersen), 16. Oktober (10 h), 23. Oktober (16.30 h), 30. Oktober (10 h, deutsch-dänisches Reformationsfest), 6. November (16.30 h)

Kinder-Erntedank
Am Freitag, dem 30. September um 14 Uhr feiern wir in der Christkirche in Tondern das Kindererntedankfest mit dem Kindergarten Tondern. Auch alle Eltern, Großeltern und Interessierten sind herzlich eingeladen. Anschließend gemütliches Beisammensein im Brorsonhaus.

Pflegeheimgottesdienste, dienstags, 15 Uhr, in Leos Pflegeheim: 16. August und 22. November, und in Richtsens Pflegeheim, dienstags, 14.30 Uhr,: 23. August und 1. November.

Sonntag 4. September: Inselmissionsfest auf Röm
Es beginnt dieses Jahr um 14 Uhr mit dem Gottesdienst in der Sankt-Clemens-Kirche. Es predigt Propst emeritus Jürgen Bollmann. Dann gibt es Kaffee und Kuchen im Jugendlager, Lyngvejen 33.
Einer der Höhepunkte bleibt die Missionsverlosung. Von selbstgemachter Marmelade, über Honig, Haushaltswaren bis zu einer Woche im Ferienhaus auf Röm, kann man bei der Missionsverlosung vieles gewinnen. Der Gewinn des Losverkaufes fließt in die Unterstützung der Projekte in Indien, Tansania und Papua-Neuguinea. Spenden für die Verlosung können im Deutschen Pastorat in Tondern abgegeben werden. Es gibt auch wieder eine Verlosung für Kinder.

Gemeinsame Gemeindenachmittage für Uberg und Tondern
Die Gemeindenachmittage im Brorsonhaus finden am Mittwoch um 15 Uhr, mit Kaffee und Kuchen statt, am: 17. August mit einem Vortrag über den Islam durch den Islambeauftragten der bayrischen Landeskirche, Kirchenrat Dr. Rainer Oechslen, 14. September, 12. Oktober, 2. November.

Allehelgen gudstjenesten

er en dag og en tid til at mindes

Dansk Allehelgen gudstjeneste
søndag den 6. november kl. 10.30

Tysk Allehelgen gudstjeneste
søndag den 13. november kl. 10.00

Ved gudstjenesten Allehelgen mindes vi vore kære, som vi har mistet. Navnene på årets døde nævnes, og vi tænder et lys for hver enkelt.

KONFIRMANDER 2016-17 ved Ubjerg kirke

Undervisningen foregår primært i præstegården og kirken. Undervisningen er placeret på flg. fredage i løbet af året 2016-17:
30. september, 25. november,
27. januar og 24. marts
samt på enkelte eftermiddage og aftener.

Konfirmand-undervisningen finder sted i konfirmand-stuen i præstegården i Møgeltønder, Sønderbyvej 24.

Konfirmationen finder sted i Ubjerg kirke efter aftale med konfirmanderne, så man selv har mulighed for at vælge konfirmationssøndagen..

Tilmelding til konfirmationsforberedelse sker ved henvendelse til sognepræsten.

Med venlig hilsen
Sognepræst Anne Krogh
E-mail: ankr@km.dk
Tlf. 7473 8139

VARMESTUEN

Østergade 37, 6270 Tønder

Varmestuen tilbyder

Hyggeligt samvær, nogen at snakke med, stilhed & hygge med andre, en kop kaffe og en bid mad (gratis). Blot må der ikke nydes alkohol, og ikke bruges eller omsættes rusgifte, mens du er i varmestuen.

Åbningstider

Tirsdag kl. 19.00-21.00
Torsdag kl. 19.00-21.00
Søndag kl. 19.00-21.00

Sct. Nicolai TJENESTEN

Telefon: 70 120 110
Åbningstid: kl. 20.00-02.00

En folkekirkelig samtaletjeneste
i samarbejde med Kirkens Korshær

- *Du behøver ikke at gå alene med dine problemer.*
- *Du kan tale om det, som du ønsker.*
- *En samtale vil mange gange kunne løse op for problemerne.*

Sct. Nicolai Tjenestens medarbejdere har tavshedspligt - intet fortælles videre.
Alle kan henvende sig – og ingen spørger om navn, adresse o.l.

Nyt fra Årsmødet på hotel Nyborg Strand den 10.-12. juni 2016

På Landsforeningen af Menighedsråds årsmøde 2016 var Ubjerg repræsenteret ved Jacob Lorenzen, Formand og Anne Krogh, sognepræst.
Vigtigste hovedemne der blev diskuteret var, hvordan opgaverne i menighedsrådsarbejdet skal fordeles mellem det enkelte sogn/menighedsrådet og provstiet. Spørgsmålet er om der evt. skal flyttes arbejdsopgaver over til Provstierne fx administration af økonomi, præstegårde, personaleområdet o.a.

Hvem er Landsforeningen af Menighedsråd?
Landsforeningen af Menighedsråd er interesseorganisation for landets knap 1.800 menighedsråd.
De ønsker at varetage menighedsrådenes interesser i mange forskellige sammenhænge.
De yder rådgivning, vejledning og tilbyder kurser, når medlemmer har brug for det i deres daglige menighedsrådsarbejde.
Menighesråd behøver ikke være medlem af LM, men de fleste menighedsråd er.
Det betyder, at LM er en betydningsfuld forhandlingspartner fx i forhold til kirkeministeriet o.a.

SELVHJÆLPSYDVEST

Storegade 49, 6780 Skærbæk
Tlf. 7475 1035

Telefontid:
Alle hverdage mellem kl. 9.00-12.00
Der er altid en ved telefonen 7475 1035
– ring og få mere at vide!
Hjemmeside: www.selvhjaelpsydvest.dk
Kontakt pr. mail: mail@selvhjaelpsydvest.dk

Står du i en livssituation, hvor du godt kunne bruge nogen at snakke med?
Har du brug for nogen at tale med pga. sorg, sygdom, stress, misbrug o.a. så kontakt os!
Mangler du netværk?
Selvhjælp Sydvest er en frivillig forening, som tilbyder:
Grupper - netværksgrupper eller selvhjælpsgrupper - mød andre i samme situation!
Samtaler - erfarne frivillige tilbyder individuelle samtaler.
Forskellige projekter - fx tilbud til pårørende til mennesker med en alvorlig eller kronisk sygdom, eller tilbud til børn og unge i sorg

Alle vores tilbud er gratis.
Alle henvendelser kan ske anonymt
– vi registrerer ikke vores brugere.
Alle i foreningen har tavshedspligt.

DANSKE GUDSTJENESTER

August
Den 07. kl. 10.30 11.søndag e. trinitatis
Anne Krogh

September
Den 04. kl. 10.30 15.søndag e. trinitatis
Anne Krogh

Oktober
Den 02. kl. 14.00 19. søndag e. trinitatis
Dask-Tysk høstgudstjeneste ved
Achim Strehlke & Anne Krogh

November
Den 06. kl. 10.30 Alle helgens dag
Mindegudstjeneste for årets døde

TYSKE GUDSTJENESTER

August
Den 14. kl. 10, 12. Sonntag nach Trinitatis, Achim Strehlke

September
Den 11. kl. 10, 16. Sonntag nach Trinitatis, Kirstin Kristoffersen

Oktober
Den 2. kl. 14, deutsch-dänischer Erntedankgottesdienst, Achim Strehlke und Anne Lender Krogh, anschließend Kaffeetafel auf Bjerremark.

November
Den 13. Kl. 10, Gottesdienst mit Abendmahl und Gedächtnis der Verstorbenen. Volkstrauertag mit Gedenken der Kriegsopfer. Achim Strehlke

KIRKEBIL

Til såvel danske som tyske gudstjenester i Ubjerg eller andre kirkelige arrangementer for menigheden kan man gratis bestille kirkebil. Søndage hvor der ikke er dansk eller tysk gudstjeneste i Ubjerg, kan man også gratis bestille kirkebil til gudstjenester i Tønder og Møgeltønder. **Kirkebil bestilles hos Tønder Taxa tlf. 7472 2900. Bilen bestilles senest dagen før kl. 16.00.**

ADRESSER OG TELEFONER

Internet: www.sogn.dk/ubjerg

Sognepræst: Anne Krogh
Præstegården
Sønderbyvej 24, Møgeltønder
Tlf. 7473 8139
E-mail: ankr@km.dk

Tysk præst: Achim Strehlke
Kirkepladsen 5, Tønder
Tlf. 2035 7964
E-mail: acst@km.dk

Organist: Erika Bultmann
Waldweg 4, Humptrup
Tlf. 0049 4663 187603

Tysk kirkesanger
Heidi Lutter
Broder-Nissen-Weg 14,
Neukirchen
Tlf. 0049 4664 432

Dansk kirkesanger
Renate Osterholz
Klostergade 14
6240 Løgumkloster
Tlf. 2176 5703

Kirkeværge og kasserer
Jacob Tygsen
Søndersøvej 1, Udbjerg
Tlf. 7472 1484

Kirkegårdsleder
Jørn Skov
Ribelandevej 47, Tønder
Tlf. 2126 0880
8.00 – 14.00

Menighedsrådets formand
Jacob Lorenzen
Sønderbækvej 17, Sæd
Tlf. 7472 4248

Redaktion
Jacob Tygsen, Anne Krogh

Stof til næste nummer af kirkebladet skal være os i hænde senest den 10. oktober 2016

CENTRUM TRYK 74 71 15 15